

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 15CoP/47/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7122201992
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Morozová Nemcová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:7122201992.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Morozovej Nemcovej a členov senátu JUDr. Ingrid Kalinákovej a JUDr. Zuzany Biščákovej v právnej veci rodičov: navrhovateľky - matky Z. F. M. E., V. E., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom H. XX, XXX XX H., zastúpenej JUDr. Jurajom Špirkom, advokátom so sídlom Nerudova 6, 040 01 Košice a JUDr. Jolanou Fuchsovou, PhD., advokátkou so sídlom Štúrova 20, 040 01 Košice a otca F. J. E., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom H. XX, XXX XX H., adresa na doručovanie Č. M. X, XXX XX G. G., zastúpeného JUDr. Jánom Kizivatom, advokátom so sídlom Sama Chalupku 16C, 071 01 Michalovce, v konaní o rozvode a úprave práv a povinností k maloletým deťom S. E., nar. XX.X.XXXX a X. E., nar. X.X.XXXX, v konaní zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny H., za účasti Okresnej prokuratúry H. F., S. X, XXX XX H., o odvolaní otca voči rozsudku Okresného súdu Košice I, č. k. 12P/17/2022 - 396 zo dňa 21. marca 2023, takto

rozhodol:

I. Mení rozsudok vo výrokoch IV., V. tak, že:

Otec je povinný prispievať na výživu mal. dieťaťa S. E., nar. XX.X.XXXX sumou 400 eur mesačne vopred k rukám matky vždy do 15. dňa v mesiaci a to počnúc právoplatnosťou výroku rozsudku o rozvode manželstva do budúcnosti.

Otec je povinný prispievať na výživu mal. dieťaťa X. E., nar. X.X.XXXX sumou 300 eur mesačne vopred k rukám matky vždy do 15. dňa v mesiaci a to počnúc právoplatnosťou výroku rozsudku o rozvode manželstva do budúcnosti.

II. Potvrďuje rozsudok vo výroku VI.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Navrhovateľka návrhom doručeným 7.3.2022 súdu prvej inštancie žiadala o rozvod manželstva s manželom a o zverenie maloletého S., nar. XX.X.XXXX a X., nar. X.X.XXXX do svojej osobnej starostlivosti, pričom právo zastupovať maloleté deti a spravovať majetok žiadala ponechať obom rodičom, styk s otcom neupravovať a ďalej žiadala zaviazat' otca prispievať na výživu maloletých detí vždy do 15. dňa v mesiaci na S. sumou 600 eur a na X. sumou 500 eur. Zároveň navrhla súdu žiadnemu z účastníkov nepriznať právo na náhradu trov konania.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Košice I, ako súd prvej inštancie (ďalej ako „súd“), napadnutým rozsudkom rozhodol pod sp. zn. 12P/17/2022 - 396 z 21. marca 2023 tak, že:

„I. Manželstvo účastníkov Z. F. M. E., rod. E., nar. XX.XX.XXXX a F. J. E., nar. XX.X.XXXX uzavreté dňa XX.XX.XXXX zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu E. vo zväzku XX ročník, XXXX, strana 5, poradové číslo XXX rozvádza.

II. Maloleté deti S. E., nar. XX.XX.XXXX a X. E., nar. XX.XX.XXXX sa na čas po rozvode zverujú do osobnej starostlivosti matky.

III. Právo zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok majú obidvaja rodičia.

IV. Otec je povinný prispievať na výživu maloletého dieťaťa: S. E., nar. XX.XX.XXXX sumou 450 € mesačne vopred k rukám matky vždy do 15. dňa v mesiaci a to počnúc právoplatnosťou výroku rozsudku o rozvode manželstva do budúcnosti.

V. Otec je povinný prispievať na výživu maloletého dieťaťa: X. E., nar. XX.XX.XXXX sumou 350 € mesačne vopred k rukám matky vždy do 15. dňa v mesiaci a to počnúc právoplatnosťou výroku rozsudku o rozvode manželstva do budúcnosti.

VI. Otec je povinný prispievať sumou 100€ mesačne na tvorbu úspor pre každé z maloletých detí zvlášť vždy do 15. dňa v mesiaci na osobitné účty zriadené v prospech maloletých detí počnúc dňom právoplatnosti rozsudku vo výroku o rozvode manželstva do budúcnosti.

VII. Styk otca s maloletými deťmi na žiadosť rodičov súd neupravuje.

VIII. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

3. Súd dospel k záveru, že manželstvo je hlboko a trvalo rozvrátené, nie je možné obnoviť manželské spoložitie, manželia nežijú v spoločnej domácnosti. Čo sa týka maloletých detí, návrh matky otec v konaní akceptoval, a preto súd prvej inštancie rozhodol, že zveruje maloletých do starostlivosti matky, pričom právo zastupovať maloleté deti majú obidvaja rodičia a zároveň určil výživné na maloletého S. 450 eur a maloletého X. 350 eur, pričom otec je povinný prispievať sumou 100 eur mesačne na tvorbu úspor pre každé z maloletých detí zvlášť. Styk otca s maloletými deťmi nebol upravený a zároveň súd rozhodol aj o trovách konania v zmysle ustanovenia § 52 CMP a nepriznal náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov. Súd vec právne posúdil v zmysle príslušných ustanovení Civilného mimosporového poriadku, ako aj Civilného sporového poriadku a zároveň Zákona o rodine.

III. Obsah odvolania a vyjadrenie k odvolaniu

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie prostredníctvom právneho zástupcu otec maloletých detí, pričom namietal v odvolaní výrok IV., V. a VI. z dôvodu, že zo zisteného skutkového stavu dospel súd k nesprávnym zisteniam, v rozhodnutí vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, a preto navrhol otec maloletých detí zmeniť predmetný rozsudok a určiť maximálne maloletému S. 400 eur mesačne a X. 300 eur mesačne, pričom na úspory je povinný otec mesačne platiť 50 eur každému z detí.

5. K odvolaniu otca sa vyjadril kolízny opatrovník podaním zo dňa 15.5.2023, ktorý odporúča rozhodnúť na základe dostupných dôkazných materiálov s poukazom na potreby maloletých detí a majetkových pomerov rodičov.

6. K odvolaniu otca sa vyjadrila matka, a to podaním z 25.5.2023, ktorá poukázala na svoje doterajšie vyjadrenia počas konania pred súdom prvej inštancie a navrhla rozhodnutie ako vecne správne potvrdiť.

7. K vyjadreniu matky podal stanovisko otec maloletých detí dňa 26.6.2023, ako aj k vyjadreniu kolízneho opatrovníka, pričom navrhol vyhovieť jeho odvolaniu a rozhodnutie zrušiť, vrátiť súdu prvej inštancie na nové konanie, resp. zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, ako to navrhol v odvolaní s dôrazom

na to, že poukázal na príjem matky, ako aj na tie skutočnosti, ktoré boli preukázané počas konania a to, že matka vybrala zo stavebného sporenia v roku 2017 sumu 16 575,12 eur na sporenie, ktoré mal uzatvorené maloletý S., pričom otec bol pri tomto výbere prítomný a zároveň poukázal aj na výber stavebného sporenia v roku 2022, kedy bolo otec v W., pričom bolo matkou vybraných 15 961,75 eur zo stavebného sporenia uzatvoreného na maloletého X..

8. K vyjadreniu otca sa opätovne replikou vyjadrila matka podaním zo dňa 9.8.2023, pričom zopakovala svoje tvrdenia jednak z vyjadrenia predošlého zo dňa 25.5.2023, ako aj z vyjadrení počas konania pred súdom prvej inštancie. Navrhla opätovne rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť.

9. Dňa 28.9.2023 bolo doručené súdu stanovisko otca k vyjadreniu matky, pričom otec zotrval na odvolacích námietkach a dôvodoch voči výrokom IV., V. a VI. čo sa týka výživného a úspor v prospech maloletých detí pochádzajúcich z manželstva.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

10. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa s dôrazom na ustanovenie § 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d), g) CSP po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti v súlade s § 127 a § 363 CSP, preskúmal napadnuté rozhodnutie bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 329 ods. 1 CSP, keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že odvolanie otca je čiastočne dôvodné.

11. Predmetom odvolacieho konania bola otázka úpravy mesačného výživného na maloletého S., nar. XX.X.XXXX a X., nar. X.X.XXXX, pričom matka navrhla vo svojom návrhu výživné na maloletého S. vo výške 600 eur a maloletého X. vo výške 500 eur. Zároveň navrhla na tvorbu úspor po 100 eur mesačne na každé dieťa. Otec navrhol v odvolaní výživné na maloletého S. 400 eur a maloletého X. 300 eur a na tvorbu úspor 50 eur na každé dieťa.

12. Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je čiastočne vecne správne a čiastočne je potrebné ho zmeniť.

13. Súd prvej inštancie v rozsudku popísal skutkový stav, z ktorého bezpochyby vychádzal a z tohto skutkového stavu mal odvolací súd za preukázané bez toho, aby tento skutkový stav opätovne uvádzal vo svojom rozhodnutí, že súd prvej inštancie dôkladne posúdil majetkové pomery každého z rodičov a vo svojom rozhodnutí sa so všetkými skutkovými okolnosťami dôsledne vypořiadal, preto odvolací súd neopakuje právne závery, ktoré uviedol súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí, nakoľko sa s týmito stotožňuje.

Podľa ustálenej rozhodovacej praxe „konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzujúcim rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Pritom odvolací súd v plnom rozsahu odkázal na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnul právne posúdenie veci, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 5Obdo/98/2018 zo dňa 29.1.2020. Odôvodnenia rozhodnutí prvoinštančného a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok“ (poukaz na nález Ústavného súdu SR vo veciach II. ÚS 78/05, ako aj III. ÚS 264/08 a IV. ÚS 372/08).

14. Súd prvej inštancie rozhodoval o určení výživného na maloleté deti, pričom určil mesačné výživné na maloletého S., nar. XX.X.XXXX vo výške 450 eur a na maloletého X., nar. X.X.XXXX vo výške 350 eur, pričom vyhovel aj návrhu matky zaviazat' otca prispievať na tvorbu úspor pre každé maloleté dieťa vo výške 100 eur mesačne, a to do 15. dňa v mesiaci k rukám matky. Závery súdu prvej inštancie vyplývajú podľa odôvodnenia rozhodnutia z vykonaného dokazovania, avšak otec rozporoval okolnosti súvisiace s jej príjmom, ako aj s príjmom seba samého. Je nepochybné, že za posledný rok, odkedy je vedené

rozvodové konanie od 7.3.2022, náklady na výživu, výchovu a zabezpečenie potrieb pre maloleté deti sa zmenili, resp. sa zvýšili.

15. Po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočný stav veci pre prijatie záveru o potrebe stanoveného výživného. V nadväznosti na uplatnené odvolacie námietky možno konštatovať, že zníženie výživného zodpovedá schopnostiam a možnostiam povinného, otázna ostáva výška primeraného výživného, ktorá by zodpovedala reálnym možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom povinného rodiča a odôvodneným potrebám oprávneného dieťaťa, ako aj súdom stanovenie rozsahu výživného. Odvolací súd po preskúmaní námietok tak otca, ako aj matky, zohľadňujúc výsledky dokazovania, prijal záver o výške vyživovacej povinnosti v inom rozsahu ako súd prvej inštancie a svoj záver odôvodnil.

16. Podľa článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa (v ďalšom len „Dohovor“) záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

17. Zákon o rodine vychádza z filozofie, že dieťa má zo zákona právo na výživu; ide o jeho zákonný nárok, explicitne je rodičom uložená povinnosť plniť si vyživovaciu povinnosť. Základ vyživovacej povinnosti rodičov k maloletým je zakotvený v rámci demonštratívneho výpočtu zložiek rodičovskej zodpovednosti v § 28 ods. 1 písm. a) Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZoR“). Každá povinná osoba musí vždy, aj keď na úkor vlastných minimálnych potrieb, zabezpečiť výživu. Dieťaťu je zákonom priznané právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Zároveň odvolací súd konštatuje, že v súlade s ustanovením § 62 ods. 5 Zákona o rodine má výživné prednosť pred inými výdavkami rodičov.

18. Odvolací súd je toho názoru, že určené výživné by malo zodpovedať potrebám dieťaťa a možnostiam a schopnostiam povinného rodiča. Dieťa má právo podieľať sa na výžive a na životnej úrovni svojho rodiča s poukazom na ustanovenie § 62 ods. 2 Zákona o rodine, čo znamená, že výživné môže byť určené vo výške prevyšujúcej sumu životného minima, resp. sumu potrebnú na pokrytie všetkých základných životných potrieb. Rozsah a spôsob uspokojovania potrieb dieťaťa závisí aj od životnej úrovne rodičov. Ak výživné prevyšuje sumu potrieb dieťaťa, môže sa odložiť na neskoršiu spotrebu, resp. môže byť využité na tvorbu úspor.

Aj v danej veci určené výživné podľa odvolacieho súdu zodpovedá v prevažnej miere schopnostiam a majetkovým pomerom otca, ktorého príjem a výdavky vyplývajú bezpochyby z rozhodnutia súdu prvej inštancie. Pri mesačnom príjme otca, ktorý bol deklarovaný v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie a ním uvedených výdavkov, je v možnostiach otca platiť výživné v sume 400 eur na maloletého S., v sume 300 eur na maloletého X. s poukazom na majetkové pomery otca, ale aj matky, ktorej príjmy boli v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie bezpochyby preukázané, ako aj jej majetková situácia.

19. Čo sa týka tvorby úspor na každé maloleté dieťa, odvolací súd potvrdil výrok VI. pôvodného rozhodnutia súdu prvej inštancie zaviazaním otca prispievať sumou 100 eur mesačne na tvorbu úspor na každé maloleté dieťa, nakoľko odvolací súd má za to, že s poukazom na doterajšie príjmy a majetkové pomery obidvoch rodičov a na životnú úroveň, ktorú deti mali počas trvania manželstva, ako aj bezprostredne po rozvode ich rodičov je túto potrebné zachovať, a preto suma, ktorou má otec prispievať na tvorbu úspor je adekvátna, a to 100 eur mesačne na každé maloleté dieťa s dôrazom na jeho finančnú situáciu, ako aj na jeho mesačný príjem je adekvátna.

20. Odvolací súd preto zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch IV. a V. s poukazom na tie dôvody, ktoré odvolací súd uviedol, pričom z odôvodnenia súdu prvej inštancie vyplýva, že súd nadhodnotil potreby maloletých v tom smere, že prisúdil vyššiu sumu mesačného výživného na maloleté deti, akú je otec schopný uhrádzať zo svojho mesačného príjmu. Zo spisu vyplýva, že matka viackrát vybrala stavebné sporenia, ktoré boli založené na maloletých synov a jej príjem bol bezpochyby preukázaný samotným potvrdením zo strany advokátskej kancelárie Z. I., ako aj jej vyjadrením na viacerých pojednávaníach, kedy sama potvrdila, že pokiaľ je úspešná vo veciach svojich klientov, títo jej poskytujú finančnú náhradu v hotovosti. To znamená, že financie, ktoré mesačne dostáva matka sú omnoho vyššie ako boli preukázané v konaní pred súdom prvej inštancie. Preto odvolací súd uvedené výroky zmenil a určil rozdelenie výživného na bežné výživné, a to v sume 400 eur mesačne na maloletého

S. a v sume 300 eur mesačne na maloletého X., pričom sumu tvorby úspor ponechal vo výške 100 eur na každé maloleté dieťa.

21. Odvolací súd je toho názoru, že uvedenú čiastočnú zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie bolo možné napraviť rozhodnutím odvolacieho súdu s poukazom na ustanovenie § 388 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP.

22. Výrok VI. podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 2 ods. 1 CMP ako vecne správny potvrdil.

23. Odvolací súd na základe uvedených skutočností otcom napadnutý výrok IV. a V. o platení mesačného výživného čiastočne zmenil a výrok VI. potvrdil. Odvolací súd vzhľadom na pomery otca a matky nepovažoval za odôvodnené meniť iným spôsobom pravidelné mesačné výživné, ako aj mesačnú tvorbu úspor na každé maloleté dieťa. Odvolací súd zdôrazňuje, že vo svojom rozhodnutí nezopakoval všetky základné okolnosti, z ktorých vychádzal súd prvej inštancie, nakoľko ich považoval za správne. Súd prvej inštancie sa dostatočne vysporiadal s tvrdeniami a návrhmi tak matky, ako aj otca, pričom skutkový stav súdu prvej inštancie bol zistený dostatočne a právne posúdenie veci bolo správne. Odvolací súd rozhodol o čiastočnej zmene na základe skutočností, ktoré mal za preukázané z konania pred súdom prvej inštancie a odôvodnenia samotného rozhodnutia.

24. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 52 CMP.

25. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).